Pojištění nemocenské, invalidní a starobní.

Sděluje dr. J. Lašťovka.

K § 20, odst. 2., zákona č. 221/1924 Sb. z. a n.

Pro názor žalovaného úřadu, že v případě nenáležité přihlášky, udávající nesprávně nižší mzdu, zaměstnavatel musí hraditi pouze rozdíl mezi dávkami mzdové třídy, odpovídající skutečné mzdě zaměstnancově, a třídy, do které byl zaměstnanec následkem nesprávné přihlášky zařazen, není v cit. § 20, odst. 2., opory. Podle svého znění stanoví předpis ten na všecky tři případy porušení přihlašovací povinnosti stejnou sankci. Zavazuje zaměstnavatele nahraditi pojišťovně »náklad za dávky, jež učinila podle ustanovení zákona nebo stanov« v oněch třech shora uvedených případech, t. j. když pojištěnec nebyl přihlášen buď vůbec nebo nenáležitým způsobem (§ 18, odst. 1, písm. a) nebo po uplynutí lhůty § 17 teprve, když nastal pojistný případ, aniž určuje, že by náhrada ta byla v případě opominuté přihlášky neb opožděné přihlášky jiná nežli v případě, byla-li přihláška učiněna nenáležitým způsobem. Obmezující výklad, k němuž došel žalovaný úřad, nelze proto ze znění cit. normy dovoditi. Neobstojí však ani výklad čerpaný z domnělého úmyslu zákonodárcova, jenž podle názoru žalovaného úřadu je ten, že zákonodárce měl na mysli ochrániti pojišťovny před faktickými škodami, zaviněnými liknavostí zaměstnavatelů a nešetřením ustanovení §§ 17 a 18, odst. 1, lt. a) zákona.

Úřad se mýlí, míní-li, že ustanovením tím má býti poskytnuta pojišťovně náhrada faktické (materielní) škody, způsobené liknavostí zaměstnavatelů. O materielní škodě způsobené pojišťovně bylo by lze mluviti jen, kdyby tu byla kausální spojitost mezi zanedbáním přihlášky a vzešlým podpůrným nákladem. Poskytnouti dávky nemocenské (a jen o ty tu jde) jest povinností pojišťovny, ať již se stala přihláška řádně či nic, ježto nemocenské pojištění nastává ex lege (§ 2 a 7 cit. zákona), nelze tedy mluviti o tom, že v § 20/2 jde o nápravu nějaké majetkové újmy, způsobené pojišťovně zanedbáním přihlašovací povinnosti. Materielní újma pojišťovny pozůstává ve zmíněných případech jediné ve ztrátě pojistného, na jejíž odčinění pamatuje odst. 1., § 20. Účelem předpisu § 20, odst. 2, jest zajistiti, aby zaměstnavatelé povinnosti v §§ 17 a 18 jim uložené dostáli, má tedy náhrada podle § 20, odst. 2 povahu pořádkové pokuty a tato pokuta jest právě ve všech zde uvedených případech zanedbání přihlašovací povinnosti stanovena s jednotného hlediska, t. j. vždy rovna obnosu podpůrného nákladu, poskytnutého podle zákona nebo stanov.

Z těchto úvah plyne, že § 20, odst. 2, zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., nepřipouští výkladu, že zaměstnavatel, který přihlásil zaměstnance povinně pojištěného s nižší mzdou, jest zavázán hraditi pojišťovně podpůrný náklad jen rozdílem mezi dávkami placenými pojišťovnou podle skutečné mzdy a dávkami, jež by pojištěnci příslušely podle mzdy přihlášené. V tomto smyslu byl cit. předpis pozměněn teprve § 13 zák. z 8. listopadu 1928, čís. 184, s účinností od 1. ledna 1929.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 17. ledna 1930, č. 614/30.)

K § 1, odst. 2, zákona čís. 33/1888 ve znění zákona čís. 268/1919 Sb. z. a n.

Naříkanými rozhodnutími ministerstvo sociální péče v pořadu stolic správních uznalo stěžovatele J. H., majitele textilního závodu v H., povinným doplatit okresní nemocenské pokladně v Nové Pace nemocenské pojistné příspěvky za osoby jmenovitě uvedené, zjistivši, že